

Rejstříkový soud zkoumá přihlášku k zápisu do obchodního rejstříku, má, ježto proň, pokud není tu zvláštních ustanovení obchodního zákona, platí dle § 15. odst. 2. úvoz. zák. k obch. z. ustanovení císařského patentu z 9. srpna 1854 č. 208 ř. z., nejen k tomu přihlížeti, zdali přihláška formelně odpovídá zákonu a jest právně přípustná, nýbrž zdali odpovídá také pravdě.

V důsledku toho ustanovuje § 22. min. nař. z 9. března 1861 č. 27 ř. z., že zkoumatí musí o právněnost žadatelovu k navrženému jím zápisu, při čemž žádá zákon, aby pravost soukromých listin, předložených k příkazu o předpokladech zápisu zaručena byla soudním neb notářským ověřením.

V přítomném případě, kde jednalo se o zápis nově zvolených členů správní rady, bylo tudíž vedle formelní stránky ohlášky zkoumatí, zdali skutečně usnesení volbu provádějící se stalo.

Právní divost této skutečnosti, navržený zápis podmiňující, byla soudu rejstříkovému prokázána a stěžovatel jí ani v odpor nebere, nebylo tu tedy příčiny, proč by provedení zápisu odpíral.

Popírá-li stěžovatel jako akcionář platnost usnesení valné hromady akcionářů, lze mu vedle čl. 224 obch. zák. ve shodě s § 56. akt. regulativu obhájití své právo porušené a zvrátití usnesení buď požadem právo, to jest žalobou na neplatnost usnesení aneb úřadem správním, jemuž vedle § 32. úvoz. zák. k obch. zák. přísluší dohlédací právo v zákonu ze dne 26. listopadu 1852 č. 258 ř. z. vyhrazené.

Není tu tedy ani zmatečnosti ani nějaké zřejmé nezákonnosti, když rejstříkový soud návrh stěžovatelův zamítl, zvláště když nebylo mu k úřednímu jednání potřebí listin, do nichž navrhovatel nahlednouti si přeje, a není jeho úlohou, aby v cestě nesporné vydání těchto listin žadateli akcionáři opatroval.

Není tu tedy ani vytýkaného odporu se spisy.

Bylo-li právoplatně rozhodnuto pořadem práva, že na společný statek má dle §u 836. obč. z. zaveden býti společný správce, jedná se o návrhu strany, aby soud správce takového ustanovil, v řízení nesporném.

Když byl ve sporu A. s B. okresní soud právoplatně rozhodl, že na spoluvlastnický jim patřící statek má zřízen býti společný správce, podal A. k témuž okresnímu soudu, v jehož obvodu také statek ležel, žádost dovolávající se právoplatného jeho rozhodnutí, aby společného správce na statek jmenoval.

Okresní soud po slyšení stran návrh zamítl považuje jej za návrh exekucí.

Krajský jako rekursní soud k stížnosti A-ově usnesení to zrušil a soudu stolice prvé nařídil, aby o návrhu jednal v řízení nesporném a to z důvodů následujících:

Sporná otázka, má-li na statek R. ustanoven býti společný správce, došla kladného vyřízení pořadem práva a rozsudek z 10. března 1919 C 139/19 nabytí moci práva. Tím byla činnost procesního soudce ukončena.

Návrh další, aby ustanovena byla osoba správce, sluší soudu vedle ustanovení §u 836. vs. o. z. vyříditi v řízení nesporném.

Rízení exekucí jest tu vyloučeno. Rozsudek vyslovil toliko, že společný správce ustanoven býti má. Kdo jím bude, vyhrazeno dle §u 836. obč. z. volbě stran. Provedení rozsudku nelze tedy prosaditi žádným druhem exekuce.

Občanský zákon ustanovuje v §u 836., že při volbě osoby správce rozhoduje většina hlasův a nedocílí-li se této, soude. Toto právo spoluvlastníků nebylo vynesným rozsudkem odstraněno. I když se nedocílí většiny, a výrok soudcův nastoupiti má, není potřebí pořadu práva, ano tento jest přímo vyloučen, jelikož tu soude. po případném slyšení stran bez řízení právovního osobu správce ustanoviti může. Měl tudíž okresní soud o podaném návrhu A-ově zahájití jednání nesporné, zvláště když vlastně sám uznával, že vyřízení jeho jen takovou cestou jest přípustné.

Nejvyšší soud v rozhodnutí svém ze dne 26. srpna 1919 R I 330/19 dovolacímu rekursu B-ově nevyhověl.

Odůvodnění: Správně usoudil rekursní soud, že jakmile otázka, mezi stranami sporná, má-li na statek ve společném vlastnictví stran se nalezající společná správa býti zavedena, ve sporné cestě právoplatně byla rozhodnuta, další řízení, týkající se volby osoby správce, provede soud k návrhu

strany v řízení officiosním, tedy nesporném, nemohou-li se strany shodnouti.

Vždyť stanovisko to zaujala i sama stěžovatelka v prohlášení svého zástupce při roku dne 2. června 1919 o žádosti odpůrcově byvši slyšena. Mylně domnívá se, že žádost odpůrcova, soudem první stolice ku procesním spisům pojatá, byla návrhem exekucí. Nic takového z obsahu jejího neplyne. Poukaz v ní, že otázka, má-li býti společná správa zavedena, právoplatně již rozhodnuta jest rozsudkem v žádosti naznačeným, jest zcela místný, aby soud zvěděl, že předpoklad k zahájení řízení officiosní jest již dán.

Jakmile žádost došla, byla povinnost soudu dle § 41. i. n. vyšetřiti svou příslušnost a dle odstavce třetího dovolaného zákonného ustanovení zjistiti z moci úřední poměry pro řízení rozhodné. Správně proto byl ustanoven rok k slyšení, zdali strany na osobě správce se neshodnou. Když z výsledku slyšení toho vyšlo na jevo, že shoda ani volba možná není, poněvadž každá ze sporných stran má stejný podíl na věci a většina by dle § 833. obč. zák. musila se čítati dle podílů, měl soud v řízení nesporném o návrhu jednati a rozhodnouti, třeba byli žadatelé prohlásili, že žádají, aby se jednalo o návrhu v řízení exekucí, poněvadž udání stran při zkoumání příslušnosti soudu v řízení nesporném soude. dle § 41., odst. 3. j. n. neváží a strana nemůže si určovati způsob jednání, když toto je zákonem kategoricky předepsáno, takže je soud zachováti musí.

Odpovídá tedy zcela zákonu, když rekursní soud usnesení prvního soudu dle § 42. i. n. jako zmatečné zrušil a soudu dále jednati v jediné příslušném řízení nesporném nařídil, aniž vadí tu okolnost, že prozatímní správce dosud úřad svůj zastává, neboť až nový definitivně bude stanoven, bude věci stran, aby zrušení prozatímní správy jako provisorního opatření a zavedení řádného společného správce navrhly.

Předcházel-li žádost o rozluky manželství spor o rozvod, jest místně příslušným sborový soud, jenž rozhodl jen rozsudkem v první stolici spor o rozvod? — K výkladu § 20., odst. 2. zák. ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.

Zemský soud v Praze vyslovil svoji nepřislušnost ku rozhodnutí o žádosti za rozluky manželství, podané Marií K. proti jejímu manželu, odpykávajícímu si trest doživotního žaláře v trestnici na Pankráci a vrátil žádost krajskému soudu v Táboře, na který původně byla řízena ku příslušnému vyřízení. Usnesení své o důvodův takto:

Podle § 20., odst. 2. zák. ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n. jest místně příslušným rozhodnouti o žádostech za rozluky manželství pro nepřekonatelný odpor, když žádost o rozluky předcházel spor o rozvod, ten sborový soud, který rozhodoval v prvé stolici ve sporu o rozvod. V tomto případě byl spor o rozvod, který předcházel žádost o rozluky, zahájen u krajského soudu v Táboře pod zn. spis. Cg I 49/17. Ve sporu tom týž soud také rozhodoval, ne sice rozsudkem, ale vydav usnesení ze dne 22. prosince 1917, č. Cg I 49/17-11, jímž povolen byl rozvod od stolu a lože. Zákon v § 20., odst. 2. nepředpokládá výslovně rozhodnutí rozsudkem, nýbrž používá všeobecného významu »rozhodoval« a za takové rozhodování dlužno po rozumu § 425. c. ř. s. pokládati také zmíněné usnesení, jímž povolen byl rozvod od stolu a lože, neboť § tento stanoví, že když podle zákona nenatří vynésti rozsudek, dějí se rozhodnutí, nařízení a opatření usnesením. Podle shora uvedeného jest tedy ku rozhodnutí o této žádosti místně příslušným krajský soud v Táboře.

Tento neuznav rovněž své příslušnosti, předložil spisy podle § 47. j. n. vrchnímu zemskému soudu v Praze k rozhodnutí záporně rozepře kompetenční a v předkládací své zprávě k odůvodnění svého stanoviska poukázal k tomu, že podle § 12. dvor. dekretu ze dne 23. srpna 1819, čís. 1595 sb. z. s. rozhoduje soud o žalobách na rozvod toliko rozsudkem, kdežto usnášení se o dobrovolném rozvodu přísluší podle § 114. j. n. soudu okres. a rozvod ve smyslu § 3. min. nař. ze dne 9. prosince 1897, čís. 283 ř. z. dovoluje s mirem druhá strana procesní. Z toho dovozoval, že krajský soud v Táboře ve sporu o rozvod nerozhodoval o něm ve smyslu § 20., odst. 2. cit. zákona.

Vrchní zemský soud rozhodl, že příslušným jest zemský soud v Praze z těchto důvodů:

Poněvadž žádost o rozlučku podaná po rozumu § 15. al. b) zák. o rozluce manželské opírá se toliko o dobrovolný rozvod, povolený krajským soudem v Táboře, není tu podmínky § 20., odst. 2. cit. zák., aby totiž soud tento byl rozhodl spor o rozvod, což předpokládá rozsudek, nastává tu tedy příslušnost podle č. 3., téhož §.

Je tedy vzhledem k tomu, že odpůrce žadatelům jest dle zjištění ve spisech, odsouzen byv k doživotnímu žaláři, v trestnici na Pankráci, podle § 67. j. n. příslušným zemský soud v Praze jako obecný soud odpůřev.

Rozhodnutí vrchního zem. soudu v Praze ze dne 31. prosince 1919. č. j. Nc V 149/19-1.

Rozhodnutí toto nepotřebuje správně ani doslovu zákona ani nevystihuje účelu jeho. V onom směru přehlíží, že § 20., č. 2. praví »rozhodovale, nikoli rozhodl. Zvoleným tímto širším výrazem zahrnuta jest zajiště veškerá činnost soudcovská, vztahující se na žalobu o rozvod, tedy nejen věcné rozhodnutí o ní rozsudkem, ale i také na př. již její vyřízení, ustanovením předepsaných tří roků smírčích, odmítnutí pro nepřislušnost a t. d. Proto restriktivní výklad vrchního soudu přiči se zřejmě doslovu zákona. — Účelem jeho bylo patrně, aby pouhým paktem, že některý soud žalobou o rozvod se již zabýval, založena byla jeho příslušnost k rozhodování o žádosti za rozlučku. Proniká tu myšlenka táz. jež vedla k všeobecné zásadě o perpetuatio fori, vyčtené v § 29. i. n., jejíž důsledek jeví se i v kompetenčním předpisu § 77., odst. 2. j. n. S hlediska theoretického dlužno dotyčné ustanovení schváliti; jeť odůvodněno úvahou, že teprve rozlučkou manželství ukončeno jest definitivně právní zrušení manželského svazku, jehož faktické zrušení nastalo rozvodem soudním, ať dobrovolným nebo rozsudkem vysloveným. R. z. s. Dr. J. Riha.

Likvidace společnosti jest dostatečným důvodem k osvědčení nebezpečí ve smyslu druhého odstavce §u 379. ex. ř. k povolení prozatímního opatření.

Firma A. žalovala akciovou společnost B. v likvidaci se nalezající se sídlem ve Vídni pro 350.000 K u obchodního soudu v Praze jako soudu dle § 99. j. n. příslušného a osvědčivší přiměřeně svůj nárok, žádala ku zabezpečení jeho o prozatímní opatření zápočtí vybrati pohledávku + 350.000 K, kterou žalovaná firma za dodané zboží měla u firmy C. v Praze.

První soud návrh na prozatímní opatření zamítl, poněvadž okolnost, že žalovaná firma jest v likvidaci a má sídlo své ve Vídni, nestačí k osvědčení nebezpečí, že by bez navrženého opatření odpůrce zatajením, zavlčením neb jinakým nakládáním s předměty svého majetku dobytí pohledávky navrhovatelčiny značně ztížil.

Vrchní zemský soud v Praze k stížnosti firmy A. usnesení prvního stálice změnil a navržené opatření povolil, ielikož již ze zrušení firmy »B. v likvidaci plyne, že žalovaná bude se snažiti pohledávky své vybrati. Vybere-li ale žalovaná své pohledávky v Čechách, bude tím zcela přirozeně dobytí žalobčiny pohledávky na firmě žalované, která má sídlo v cizozemsku, ztíženo.

Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 3. září 1919 R I 342/19 dovolacímu rekursu žalované nevyhověl.

Odůvodnění: Není sporu o tom, že žalovaná akciová společnost jest v likvidaci a že má své sídlo v cizině.

Dle čl. 133, 137, 141, 142, 244 a 245 obch. z. jest účelem likvidace, vvvoditi majetkové důsledky ze zrušení společnosti, zneničiti její jmění, zaplatiti z něho dluhy a zbytek rozdělit mezi společníky dotyčné akcionáře. Likvidaci pokládáti jest tedy za činnost, která ohrožuje ve smyslu 2. odstavce §u 379. ex. ř. ony věřitele společnosti, jejichž pohledávky jsou sporny, jak tomu jest co do pohledávky žalující firmy, o kterou jde. Nebezpečí hrozící žalující firmě je tím větší vzhledem na to, že sídlo této společnosti nachází se v cizině, neboť tato okolnost by mohla podstatně ztížiti vvmáhání zažalované pohledávky, kdyby navržené prozatímní opatření nebylo povoleno. Proč žalovaná společnost vstoupila v likvidaci, není důležité. Práve teď soud rekursní dospěl k přesvědčení, že jsou tu podmínky odstavce druhého §u 379. ex. ř., vývody dovolacího rekursu pak nejsou způsobilé, aby vyvrátily správnost názoru tohoto.

Z toho plyne, že dovolací rekurs není oprávněn, pročť nebylo mu vyhověno.

ZE DNE.

Spolek německých notářů republiky československé. Počátkem února ustavil se v Praze v německém kasině spolek německých notářů republiky československé. Pokládáme tento krok německých našich kolegů za nesprávný a za nešťastný.

Nešťastný proto, že se tím posice našeho spolku notářů československých jen oslabuje a že význam našeho spolku německého pro stav notářský nebude prázdný. Spolek notářů československých zůstane i nadále jediným reprezentantem notářstva naší republiky a že reprezentantem takovým se osvědčil, toho důkazem jest celá řada úspěchů, které pouze jemu děkovati máme. Německý spolek notářů bude již počtem svých členů úplně bezvýznamný a nebude míti ani vlivu ani moci, ani příležitosti, aby hájil zájmy veškerého notářstva, poněvadž sídlo jeho není v Praze a nemůže tudíž zavčas zakročovati ve věcech týkajících se našeho stavu, které vždy jsou velice akutní a vyžadují okamžité intervence jednáni a vyjednávání. Spolku německého nebylo třeba. Spolek notářů československých upravil své stanoví tak, že bylo možno i našim kolegům německým přistoupiti k němu, poněvadž dávala se jim ve stanovách možnost, aby zřizovali při každé komoře notářské zvláštní odbory, v nichž se mohli organizovati a prostřednictvím jich mohli podávati návrhy výkonnému výboru, jenž již každého námětu z řad našich kolegů mímá se s ochotou co nejvčtší. Založení zvláštního spolku notářů německých jest ale též krokem nesprávným, neboť na spolek ten bude se vždy, u všech úřadů a u všech kolegů českých hleděti jako na spolek význačně nacionální, kterýmž také spolek ten bude, poněvadž spolek, jenž hájí pouze zájmy stavovské, tu již jest a zajiště úplně pro celé notářstvo postačí. Že spolek německých notářů stojí na stanovisku nacionálním, jde z toho, že obrátil se na komoru notářskou s oznámením, že od 1. ledna 1920 spojil se s německo-rakouským spolkem notářů ku společnému vydávání časopisu »Notariatszeitung« a že obrací se s bizarní žádostí na komoru naše, aby důležité věci, týkající se notářů a kandidátů, zejména i v vypisování soutěží, uveřejňovány byly v tomto časopisu, jenž vychází ve Vídni, tedy v cizím státě. Máme velikou pochybnost, že jest přípustno, aby spolek založený v naší republice, dohodoval se se spolkem cizího státu na vydávání společného spolkového orgánu, zejména však divíme se, jak mohl praktický právník, tím více notář, zaujímající veřejný úřad v našem státě, dožadovati se toho, aby úřední korporace tohoto státu, jakým jsou notářské komory, uveřejňovaly úřední své vyhlášky v časopise cizího státu.

Nemůžeme jinak, než jednáni toto rozhodně odsouditi.

Jak jinak chovali se čeští notáři za starého Rakouska.

Takměř všichni byli členy rakouského spolku notářů a přisílvali na udržení a povznesení tohoto spolku nejen svou hřívnou peněžitou, nýbrž i duševní svou práci, přisílvali také odborovými články do odborného časopisu a na valných hromadách delegátů všech odborů ořinášeli vždy řadu zdravotních námětů a všudecky vypracovaných rozborů. Jsme jisti, že s návrhem naším souhlasiti budou všichni naši kolegové, kteří v organizaci notářské vidí palladium svého stavu a nikoliv kolbiště pro snery národní.

Naše stvky se Slovenskem. Notářská komora v Bratislavě obdržela též ku podání dobrozdání sazbu notářskou. Za tou příčinou dotazovala se našeho spolku, v jakém smyslu se vviádří. Spolek náš přinesem ze dne 5. února t. r. podal náležitě vysvětlení a použil této příležitosti, aby navázal stvky se slovenskými kolegy. Akce ta korunována byla výsledkem, jak dokazuje přípis notářské komory v Bratislavě ze dne 25. února t. r. a jenž zní:

»Predsednictvo spolku notářov československých v Prahe.

Komorá Vám zdvorile ďakuje za všetky Vaše ustávania dosavadne a prosí Vás i na ďalej s tou istou horlivosťou a vytrvanlivosťou zastávať naše stavovské záujmy. Nová sazba v mnohých ohľadoch nebude nám zodpovedať, máme ale to potešenie, že žiadosťami alebo namietkivmi spisami môžeme s časom na čas pána ministra spravodlnosti o nesprávnosti jednej alebo druhej položky presvedčiť, a tak ľahkým spôsobom nápravu novellárnou cestou docieľiť. Sďelený bol celý obsah Vašeho kolegiálného dopisu de dato 5./II. 1920 členom komory shromažďeným vo výborovom zasadnutí 22ho februára 1920, a bude